

شماره‌ی داوطلب :	« باسمه تعالی »
نام :	اداره کل آموزش و پرورش خراسان رضوی
نام خانوادگی :	اداره آموزش و پرورش ناحیه ۳
نام پدر :	سوالات امتحان: فارسی ۱
پایه و رشته: دهم ریاضی و تجربی	نوبت اول دی ماه ۹۸
نام آموزشگاه : دبیرستان دخترانه شهید امیدوار دوره دوم	محل مهر آموزشگاه
نمره به عدد:	نمره به حروف:
تاریخ امتحان : ۹۸ / ۱۰ / ۲۱	مدت امتحان : ۹۰ دقیقه
ساعت شروع : ۹ صبح	تعداد صفحات : ۴
تعداد سوال : ۲۹	امضاء

بارم	سؤال	ردیف
دانش آموز عزیز: ضمن آرزوی موفقیت برای شما ، لطفاً با مطالعه دقیق سوالات ذیل ، پاسخ مناسب را در محل های تعیین شده بنویسید .		

قلمرو زبانی (۷ نمره)

۱	معنی واژه هایی که زیر آن ها خط کشیده شده است؛ چیست؟ الف) در حضيض هم می توان عزیز بود. .... ب) زینهار تا سر این حقه باز نکنی. .... پ) از یال و غارب به زیر آمد. .... ت) تا چون بر رقعہ ی من اطلاع یابد.	۱
۰/۵	درست و غلط بودن معنی واژه های مشخص شده را علامت بزنید. الف) بعد از تو روا باشد نقض(شکستن) همه پیمان ها ب) هم آفت؛ هم وفا بود هم جفا. در بدایت(انتها، پایان) بند و چاه بود. ص O غ O ص O غ O	۲
۰/۵	املاي درست هر واژه را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) خانه ی فرهنگ شوروی در تهران(علم-الم) کرده بود. ب) مرگت چنان زندگی را(صخره-سخره) گرفت.	۳
۰/۵	باتوجه به متن «او چشم های خواب آلود وحیرت زده ی خود را باز کرده و اومحو تماشا شده بود.»: الف) کدام واژه در متن بالا حذف شده است؟ ب) نوع حذف آن را مشخص کنید.(لفظی، معنوی)	۴
۱	واژه ی نادرست را در هریک از موارد زیر اصلاح کنید. الف) آب عجل که هست گلوگیر خاص و عام/ بر حلق و بر دهان شما نیز بگذرد ب) به جای دیوار طلی از آجرهای شکسته و گچ روی هم ریخته بود. پ) در آبگیری سه ماهی بود: دو هاضم، یکی عاجز. ت) گشت یکی چشمه ز سنگی جدا / قلغله زن، چهره نما، تیزپا	۵
۰/۷۵	زمان فعل جمله را بنویسید سپس فعل امر و منفی آن را بسازید. «در کلاس نشسته بودی» زمان فعل: ..... فعل امر: ..... فعل منفی:	۶

۰/۵	نوع دقیق «واو» را در عبارات زیر بررسی کنید. (عطف، ربط) زنگ نقاشی، دلخواه و روان بود و معلم دور نبود.	۷
۰/۲۵	از بین گروه های اسمی داده شده کدام گروه اسمی معادل «هسته+مضاف الیه+مضاف الیه» است؟ الف) غبطه ی بزرگ زندگانی ب) لبان اراده ی تو پ) فکر آن گودال ت) گوشه ی روشن وجدان	۸
۰/۲۵	در متن زیر یک واژه ی دوتلفظی بیابید. .... « بدان که قرآن مانند است به بهشت جاودان. در بهشت از هزار گونه نعمت است.»	۹
۰/۵	نقش دستوری ضمیر پیوسته (متصل) را در نمونه های داده شده بنویسید. الف) چو یار نیست به تسکین خلق نتوان زیست/که دوستان اگر دل دهند جان ندهند. .... ب) هر آن که جانب اهل وفا نگه دارد/خداش در همه حال از بلا نگه دارد.	۱۰
۰/۲۵	واژه ی «شوخ» در گذر زمان تغییر معنایی پیدا کرده است. معنی قدیمی آن را با توجه به متن زیر بنویسید . شوخ از خود باز کنیم.	۱۱
۰/۲۵	با توجه به متن کاربرد معنایی پسوند «ک» را در واژه ی «درمک» بنویسید. «از بهای آن درمکی چند سیاه در کاغذ کردم.»	۱۲
۰/۵	نقش دستوری واژه های مشخص شده را در هریک از موارد زیر بنویسید. الف) پنداشت که ما دیوانه ایم ..... ب) شوریده ای در آن سفر همراه ما بود، نعره ای برآورد.	۱۳
۰/۲۵	کاربرد حرف «را» در کدام گزینه فک اضافه است؟ الف) شهر را از عدل دیوار کن. ب) او را ابوالفتح علی بن احمد می گفتند. پ) این را به بهای تن جامه بدهید. ت) یعقوب خود او را به صبر آموزگار بود.	۱۴
	قلمرو ادبی (نمره ۵)	
۱/۵	حفظ شعر: الف) بیت بعدی این بیت را بنویسید. علی ای همای رحمت تو چه آیتی خدارا/که به ما سوا افکندی همه سایه همارا ..... ب) بیت زیر را کامل کنید. کوته نظری باشد رفتن به گلستان	۱۵

۱	پدیدآورنده ی هراثرا را بنویسید. الف) الهی نامه: ..... ب) گوشواره عرش: ..... پ) اسرارالتوحید: ..... ت) اتاق آبی:	۱۶								
۰/۷۵	باتوجه به بیت «گفتم: که بوی زلفت گمراه عالمم کرد/گفتا اگر بدانی هم اوت رهبر آید»: الف) کدام واژه آرایه ایهام دارد؟ ب) دو معنی این واژه را بنویسید.	۱۷								
۰/۲۵	ارکان سجع را در نمونه ی زیر خط بکشید. از روی نیکوش حبس و چاه آمد و از خوی نیکوش تخت و گاه آمد.	۱۸								
۰/۲۵	باتوجه به بیت «بادی که در زمانه بسی شمع ها بکشت/هم بر چراغدان شما نیز بگذرد» در واژه ی «باد» چه آرایه ای وجود دارد که بر پایه ی تشبیه ساخته شده است؟	۱۹								
۰/۵	باتوجه به بیت «بر سر آنم که گرز دست برآید/دست به کاری زخم که غصه سرآید»: الف) یک واژه بیابید که آرایه ی مجاز دارد؟ ب) معنی مجازی آن را بنویسید.	۲۰								
۰/۷۵	هریک از گزینه های سمت راست جدول را به آرایه مربوط به آن در ستون روبه رو وصل کنید. (یک آرایه اضافه است.)	۲۱								
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 30%; text-align: center;">الف) و صداقت/شیرین ترین لبخند/برلبان اراده ی توست</td> <td style="width: 70%; text-align: center;">O حسن تعلیل</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">ب) بید مجنون در تمام عمر سر بالا نکرد/حاصل بی حاصلی نبود به جز شرمندگی</td> <td style="text-align: center;">O حس آمیزی</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">پ) وین بوم محنت از پی آن تا کند خراب/بر دولت آشیان شما نیز بگذرد</td> <td style="text-align: center;">O اضافه تشبیهی</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;"></td> <td style="text-align: center;">O ایهام</td> </tr> </table>			الف) و صداقت/شیرین ترین لبخند/برلبان اراده ی توست	O حسن تعلیل	ب) بید مجنون در تمام عمر سر بالا نکرد/حاصل بی حاصلی نبود به جز شرمندگی	O حس آمیزی	پ) وین بوم محنت از پی آن تا کند خراب/بر دولت آشیان شما نیز بگذرد	O اضافه تشبیهی		O ایهام
الف) و صداقت/شیرین ترین لبخند/برلبان اراده ی توست	O حسن تعلیل									
ب) بید مجنون در تمام عمر سر بالا نکرد/حاصل بی حاصلی نبود به جز شرمندگی	O حس آمیزی									
پ) وین بوم محنت از پی آن تا کند خراب/بر دولت آشیان شما نیز بگذرد	O اضافه تشبیهی									
	O ایهام									
قلمرو فکری (۸نمره)										
۰/۷۵	باتوجه به مصراع های داده شده منظور (مفهوم) از کلمات مشخص شده چیست؟ الف) ابر ز من حامل سرمایه شد ..... ب) در بن این پرده نیلوفری ..... پ) ای تو رمه سپرده به چوپان گرگ طبع	۲۲								
۰/۵	پیام مشترک و مفهوم دو بیت زیر چیست؟ «تا نگر دی آشنا، زین پرده رمزی نشنوی/گوش نامحرم نباشد جای پیغام سروش» «حدیث دوست نگویم مگر به حضرت دوست/که آشنا سخن آشنا نگه دارد»	۲۳								
۰/۵	پیام مشترک ضرب المثل «گندم نمای جو فروش مباح» با عبارت زیر چیست؟ «به زبان دیگر مگو و به دل دیگر مدار»	۲۴								

۰/۲۵	<p>مفهوم عبارت «شرف المكان بالمکین» در کدام گزینه وجود دارد؟</p> <p>الف) خونت با خون بهایت، حقیقت، در یک تراز ایستاد O</p> <p>ب) در فکر آن گودالم/که خون تورا مکیده است/هیچ گودالی چنین رفیع ندیده بودم O</p> <p>پ) و صداقت/شیرین ترین لبخند/بر لبان اراده ی توست O</p> <p>ت) و عزمت، ضامن دوام جهان شد/که جهان با دروغ می باشد O</p>	۲۵
۰/۷۵	<p>باتوجه به متن «هرچه بر او تنگ گرفتند، کمر بند خود را تنگ تر بست. او همچون مروارید در دل صدف کج و کوله ای سال ها بسته ماند.»:</p> <p>الف) منظور از او چه کسی است؟</p> <p>ب) منظور از «تنگ گرفتن» چیست؟</p> <p>پ) کدام واژه بر ارزشمندی و ناشناخته بودن آن فرد دلالت دارد؟</p>	۲۶
۰/۵	<p>باتوجه به مفهوم نوشته شده جلوی هر گزینه صحیح و غلط بودن پیام آن را علامت بنزید.</p> <p>الف) چون بدوم سبزه در آغوش من/بوسه زند بر سر و بردوش من (فرار بخاطر ترس) ص O غ O</p> <p>ب) غبار راهگذارت کجاست تا حافظ/به یادگار نسیم صبا نگه دارد (ارزشمندی غبار راه معشوق) ص O غ O</p>	۲۷
۰/۷۵	<p>باتوجه به متن زیر به پرسش ها پاسخ دهید: «برادران یوسف، چون او را زیادت نعمت دیدند و یعقوب را بدو عنایت دیدند، آهنگ مکر کردند تا مگر او را هلاک کنند. تدبیر برادران، برخلاف تقدیر رحمان آمد.»</p> <p>الف) چرا برادران حضرت یوسف (ع) نسبت به او دشمنی ورزیدند؟ (۲ مورد)</p> <p>ب) چرا نقشه ی برادران در مورد نابودی حضرت یوسف (ع) نتیجه نداد؟</p>	۲۸
۴	<p>معنی سروده ها و نوشته های زیر را به فارسی روان بنویسید.</p> <p>الف) اما در بیرنگ اسب حرفی به کارش بود. (۰/۵) .....</p> <p>ب) قیاس کند که مرا اهلیت چیست؟ (۰/۵) .....</p> <p>پ) همه کس را به سزا حق شناس باش، خاصه قرابت خویش را. (۱) .....</p> <p>ت) گرت هواست که معشوق نگسلد پیمان (۰/۵) .....</p> <p>ث) بر تیر جورتان ز تحمل سپر کنیم. (۰/۵) .....</p> <p>ج) خون تو شرف را سرخگون کرده است (۰/۵) .....</p> <p>چ) چون بگشایم ز سر موشکن (۰/۵) .....</p>	۲۹
۲۰	<p>موفق و موید باشید</p>	